IV polsko-czesko-niemieckie forum młodych mediewistów

W dniach 23–26 maja 2012 roku w Kolegium Europejskim w Gnieźnie odbyło się IV polsko-czesko-niemieckie forum młodych mediewistów, zorganizowane przez Instytut Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Niemiecki Instytut Historyczny w Warszawie oraz Instytut Kultury Europejskiej w Gnieźnie. Przewodnim tematem międzynarodowego spotkania była „Władza i jej struktury w Europie Środkowej od X do początku XVI wieku”.

Referat inauguracyjny pt. *Struktury panowania, władzy i działalności politycznej w Rzeszy okresu pełnego średniowiecza* wygłosił profesor Hermann Kamp (Uniwersytet Paderborn). Wystąpienie to dotyczące Rzeszy Niemieckiej i funkcjonowania jej instytucji politycznych w okresie średniowiecza wprowadziło słuchaczy w zagadnienia, które miały być poruszane w kolejnych dniach sesji.

Oficjalne otwarcie konferencji nastąpiło 24 maja. Słowo wstępne wygłosili dyrektor Instytutu Historii UAM w Poznaniu profesor Józef Dobosz oraz dyrektor Niemieckiego Instytutu Historycznego w Warszawie profesor Eduard Mühle. W dopołudniowej części sesji mieliśmy okazję usłyszeć trzy referaty. Pierwszy z nich, wygłoszony przez Annę Książek (Uniwersytet Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy), dotyczył problematyki chrystianizacji w odniesieniu do Wielkich Moraw (*Chryścianizacja i elity władzy Wielkich Moraw na tle wczesnośredniowiecznej Europy Środkowej*). Następnie wystąpiła Markéta Novotná (Uniwersytet Karola w Pradze), omawiając zagadnienia związane z lennami i dyskusją historiograficzną prowadzoną na ich temat przede wszystkim na poziomie czeskiej, ale i zagranicznej literatury przedmiotu (*Uchopení lenní problematiky v české a zahraniční literatuře z hlediska historiografického diskursu*). Tę część konferencji zakończyło przedstawienie tematyki związanej z XII-wieczną Rzeszą. Merle Marie Schütte (Westfalski Uniwersytet Wilhelma w Münster) omówiła zagadnienie królewskich i książęcych narad (*Konsens, Kompromiss, Konflikt. Königlich-fürstliche Beratungen im Spiegel historiographischer und literarischer Quellen (ca. 1150–1200)*). Podsumowaniem tego etapu kongresu była ożywiona dyskusja, po której uczestnicy udali się na zwiedzanie katedry gnieźnieńskiej.

Drugą część konferencji otworzył referat Marcina Danielewskiego (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), który zaprezentował zagadnienia związane z organizacją grodową władztwa Piastów (*Struktura grodowa*

w drugiej połowie XI w. Czy lata 30. XI wieku wyznaczają przełom dla funkcjonowania organizacji grodowej w Polsce?). Następnie głos zabrał Damian Kała (Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie). Swoje wystąpienie skupił on wokół kwestii dotyczących uprawnień XIII-wiecznych urzędników z terenu Małopolski (*Co w świetle źródeł prymarnych wiadomo o kompetencjach urzędników małopolskich z XIII wieku?*). Popołudniową część konferencji zamknął referat na temat wydatków, dochodów i długów króla czeskiego i hrabiego luksemburskiego Jana Ślepego (*Vorstellung vom Umgang des Herrschers mit Geld am Beispiel Johanns des Blinden*). Autorem wystąpienia był Johannes Abdullahi (Uniwersytet Ludwiga Maksymiliana w Monachium).

Dnia 25 maja mieliśmy okazję wysłuchać siedmiu wystąpień. Popołudniową część konferencji zainicjował Torben Gebhard (Westfalski Uniwersytet Wilhelma w Münster). Wygłosił on referat na temat formowania tożsamości, porównując XI- i XII-wieczną Anglię z Rzeszą (*Die Konstruktion von Identität im 11. und 12. Jahrhundert. Ein Vergleich zwischen England und dem Reich*). Następnie głos zabrał Piotr Gryguć (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie). Referent zaprezentował problematykę gospodarczą związaną z rządami Bolesława Wstydliwego (*Polityka gospodarcza Bolesława V wobec klasztorów księstwa krakowsko-sandomierskiego jako próba modernizacji monarchii*).

Po przerwie mieliśmy okazję wysłuchać kolejnych dwóch referatów. Pierwszy z nich, wygłoszony przez Anne Hecker (Uniwersytet Paderborn), dotyczył analizy wybranych tekstów źródłowych pod kątem poszukiwania wątków łączących anegdotę z polityką (*Anekdote und Politik bei Dudo von Saint Quentin, Richer und Widukind von Corvey*). Drugie wystąpienie odnosiło się do legendy księdza Jana (*Legenda kňaza Jána ako symbolický obraz dokonalého kráľovstva v imperiálnej propagande Frídricha Barbarossu*). Autorem tego referatu był Filip Galleé (Uniwersytet Masaryka w Brnie).

Popołudniową część konferencji rozpoczął Lukáš Reitingier (Uniwersytet Masaryka w Brnie), który omówił tematykę królewskich insygniów z klasztoru w Pegau (*Královské insignie z kláštera Pegau*). Następnie Paweł Figurski (Uniwersytet Warszawski) wygłosił referat dotyczący Sakramentarza ratyzbońskiego [*Performatywny obraz władcy? Nowa interpretacja miniatury koronacji z Sakramentarza ratyzbońskiego (München, Bayerische Staatsbibliothek, Clm 4456, fol. 11r)*]. Obrady tego dnia zamknął wystąpieniem Tomáš Velička (Uniwersytet Karola w Pradze), omawiając zagadnienie dokumentów

konfirmacyjnych władców dla miast (*Zeměpanské konfirmační listiny pro česká a slezská města do roku 1419*).

W ostatnim dniu konferencji ogłoszono dwa referaty. Pierwszy z nich zaprezentowała Ivana Herglová (Uniwersytet Karola w Pradze), która przedstawiła tematykę królewskich elekcji z 1440 i 1526 roku [*Nositelé moci při českých královských volbách 1440 a 1526 (s důrazem na bavorské kandidatury v daných letech)*]. Drugie wystąpienie dotyczyło dyplomacji i poselstwa w czasach Maksymiliana I [*Dyplomacja i poselstwo cesarza Maksymiliana I. (1486-1519)*]. Jego autorem był Gregor Metzиг (Wolny Uniwersytet Berlina). 26 maja uczestnicy konferencji wzięli również udział w zwiedzaniu Ostrowa Lednickiego (Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy).

Konferencja cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród młodych naukowców. Świadczy o tym przede wszystkim poszerzenie grona referentów o niemieckich doktorantów. Kongres wywołał także żywe zainteresowanie w środowiskach naukowych skupionych wokół polskich, czeskich, a także słowackich ośrodków akademickich. Fakt ten pozwala sądzić, że wkrótce doczekamy się V kongresu młodych mediewistów, może znów w poszerzonym gronie polskich, czeskich i niemieckich naukowców.

Marcin Danielewski (Poznań)